

Til lovforslag nr. L 194. Betænkning afgivet af erhvervsudvalget den 14. maj 1985

Betænkning

over

Forslag til lov om forbud mod nye danske investeringer i Sydafrika

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til industriministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlig henvendelse fra Kirkernes Raceprogram, der tillige har haft foretræde for udvalget.

Der er af et flertal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af flertallet stillede ændringsforslag.

Flertallet ønsker i den forbindelse at udtale, at flertallet kan tilslutte sig hovedsigtet med lovforslaget, men flertallet ønsker at ændre dele af industriministerens lovforslag under hensyn til det i maj 1984 af folketinget vedtagne forslag til folketingsbelutning om skærpelse af sanktionspolitikken over for Sydafrika, hvorved det bl.a. blev pålagt regeringen at standse enhver form for danske nyinvesteringer i Sydafrika (jfr. Folketingstidende 1983-84, 2. samling, forhandlingerne sp. 259, 1638 og 7137, tillæg A sp. 1097, tillæg B sp. 939 og tillæg C sp. 585).

Det er oplyst over for flertallet, at venstre-socialisterne, der ikke er repræsenteret med medlemmer i udvalget, kan stemme for de af flertallet stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller

det af industriministeren fremsatte lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Ændringsforslag

Af et *flertal* (S, SF og RV):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om forbud mod nye danske investeringer m.v. i Sydafrika og Namibia«

Til § 1

2) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Nye investeringer af enhver art i Sydafrika og Namibia, herunder investeringer i erhvervsvirksomhed, i faste anlæg, bygninger, maskiner og driftsudstyr, må ikke foretages uanset den retlige form for investeringens gennemførelse.

Stk. 2. Aftaler om enhver form for udlejning af maskiner og driftsudstyr til anvendelse i Sydafrika og Namibia må ikke indgås.

Stk. 3. Forbuddene omfatter tillige danske statsborgere, der opholder sig uden for den danske stat, samt her i landet hjemmehørende personer eller virksomheder, der har bestemmende indflydelse over en erhvervsvirksomhed hjemmehørende i udlandet.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 gælder ikke for investeringer, der foretages med henblik på videreførelse af tidligere gennemførte investeringer i erhvervsvirksomheder i Sydafrika, hvis investeringen foretages for at opretholde

en erhvervsmæssigt forsvarlig drift af virksomheden. Sådanne investeringer må dog ikke indebære en udvidelse af allerede etablerede aktiviteter.

Stk. 5. Personer og virksomheder, der er hjemmehørende i Danmark, og som har bestemmende indflydelse over en erhvervsvirksomhed i Sydafrika eller Namibia, skal én gang årligt indsende oplysninger om virksomhedernes aktiviteter efter regler, der fastsættes af industriministeren. Industriministeren giver folketingets udenrigsudvalg og erhvervsudvalg en årlig redegørelse om lovens efterlevelse.«

Til § 2

3) *Stk. 1* affattes således:

»Personer, herunder bestyrelsesmedlemmer i virksomheder, der overtræder § 1, straffes med bøde eller hæfte.«

Til § 3

4) I *stk. 2* indsættes efter ordene »Lovens gyldighed kan« ordene: »begrænses eller«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvens af de foreslåede ændringer under nr. 2.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af *stk. 1* indebærer, at lovforslaget også omfatter Namibia.

Forslagsstillerne ønsker at fremhæve, at forbuddet i *stk. 1* mod investeringer af enhver art i Sydafrika og Namibia ikke alene

omfatter erhvervsmæssige investeringer i datervirksomhed, men også porteføljeinvesteringer, f.eks. investeringsforeningers opkøb af aktier i virksomhed i Sydafrika og Namibia.

Formålet med den foreslåede ændring af *stk. 2* er at præcisere, at lovforslaget ud over erhvervsvirksomhed i traditionel forstand skal indbefatte f.eks. leasingselskabers investeringer i udstyr, der placeres i eller anvendes af virksomheder i Sydafrika eller Namibia.

Det foreslåede *stk. 3* tilsigter en skærpelse med henblik på forebyggelse af aktiviteter, hvorved lovens målsætning kunne omgås.

Det foreslåede *stk. 4* præciserer i forhold til lovforslagets § 1, *stk. 3*, at allerede etableret erhvervsvirksomhed i Sydafrika og Namibia ikke må udvides.

Den i *stk. 5* foreslåede indberetningspligt tager sigte på skærpet overvågning med henblik på, at folketinget bedre kan følge udviklingen i Sydafrika og Namibia.

Til nr. 3¹

Ændringsforslaget understreger det personlige ansvar for især bestyrelsesmedlemmer i selskaber.

Det er endvidere forslagsstillernes opfattelse, at det er virksomheder af enhver art, herunder også erhvervsdrivende fonde, foreninger o.lign., der er omfattet af forbuddet, jfr. også *stk. 2*.

Til nr. 4

Ændringsforslaget om, at lovens gyldighed kan begrænses, er indsat med henblik på, at Namibia kan udgå af loven, når Sydafrikas administration af Namibia ophører.

Henning Andersen (KF) nfm. Flemming Hansen (KF) Jette Thomsen (KF)

Aagaard (KF) Svend Heiselberg (V) Jens Peter Jensen (V) Brusvang (CD)

Inger Stilling Pedersen (KrF) Svend Andersen (S) Arne Jensen (S)

Erling Jensen (S) fmd. Kelm-Hansen (S) Lerke (S) Lissa Mathiasen (S) Riishøj (SF)

Rahbæk Møller (SF) Aase Olesen (RV)

Partierne VS, FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.